

Oponentský posudek k bakalářské práci Diany Köpplové

„Klienti terénnej sociálnej práce v marginalizovanej rómskej komunite“

(Vedoucí práce: PhDr. Dana Bittnerová, CSc.)

FHS UK

Vypracoval: Mgr. Yasar Abu Ghosh, Ph.D., 16.09.2023

Diana Köpplová si za cíl svojí bakalářské práce stanovila zkoumání výkonu sociální asistence ve dvou romských vyloučených lokalitách ve stejném slovenském okresním městě. V metodologické části svůj badatelský zájem zaostřuje a snaží se zodpovědět 4 od sebe odvozené otázky: jakému problému sociálního vyloučení jsou Romové vystaveni, zda spolupracují s terénními pracovníky, jaké služby jsou jim nabízeny a konečně jak tyto služby hodnotí. I když byl výzkum nakonec realizován ve dvou na první pohled odlišných lokalitách – v osadě na jedné straně, a ve vyloučené městské lokalitě na druhé – podle autorky její způsob vymezení vyloučené lokality umožňuje, abychom je vnímali jako podobné, protože vykazují podobné atributy sociálního vyloučení. Za tímto účelem realizovali terénní výzkum, který zevrubně charakterizuje v metodologické části. Zjišťujeme zde, že mezi Romy v osadě i na městské ubytovně přicházela autorka podle vlastních slov výhradně ve chvíli, kdy tam terénní pracovníci vykonávali svou práci. Romové tedy podle všeho znali autorku pouze jako součást skupiny představitelů radnice.

Struktura textu je standardní a pečlivě vypracovaná. Na první pohled působí sice nevyváženě, protože samotná empirická část (tzn. poznatky a analýza) zabírají pouze třetinu textu. V úvodní, teoretické části, se věnuje některým pojmům, které jsou pro vymezení jejich úvah důležité. Na úvod autorka vysvětluje pojem sociální vyloučení a opírá se při tom o online publikaci, která již není aktualizována a není možné ji spolehlivě ověřit (Toušek 2007). Jakousi záhadnou operací se z kritického nástroje pro popis a vysvětlení sociálních nerovností stává pojem pro vysvětlení toho, jak si lidé na okraji mohou za svou okrajovost tak trochu sami, protože se adaptují způsobem, který jejich okrajovost ještě více zvýrazní. Je to kultura chudoby v novém hávu.

Analýza perspektivy příjemců sociálních služeb spočívá v rozčlenění výpovědí do ideálně typických modelů, které odrážejí vztah aktérů k sociální asistenci a způsob jejich využití: 1. skupina odmítající nebo jen omezeně přijímající sociální asistenci (většinou přijímali asistenci ve věci exekučních řízení), a to pouze v místě bydliště, zdůrazňují hodnoty samostatnosti a svépomoci. 2. učebnicový klient (odvozený od kategorie třídění samotných sociálních pracovníků), kterých pochází z početné rodiny a asistenci přijímá dlouhodobě, zejména při hledání zaměstnání, v přijetí asistenci vidí možnost zvýšit svůj sociální status, s TP přicházejí do styku i na úřadě. Následující typy nejsou stejně jednoznačné, jako ty předchozí. Autorka zachycuje zajímavou souvislost, totiž fakt, že se jedná o blízké nebo příbuzné, s vřelým

vztahem k TP, kteří aktivně vyhledávají asistenci (3. model) nebo že sociální asistenci vyhledávají i ti, kteří pracují pro městský úřad jako členové hlídek (4. model).

V závěru práce autorka nepřináší nové poznatky ani závěry. Vzhledem k tomu, že vycházela z poměrně malého souboru dat, není na tom nic překvapivého. Přesto lze říci, že i přes jistou nevyváženost ve struktuře textu, využití ne příliš sofistikovaných a současných konceptů a teorií, je předložená práce dobře zvládnutá, kultivovaně zpracovaná a splňuje očekávání od bakalářské práce. Navrhuji jí hodnotit známkou *velmi dobře*.

Yasar Abu Ghosh